

Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustusasioiden neuvottelukunnan arviointi- ja avustusjaosto
STM003:00/2017, STM/324/2017

Sosiaali- ja terveysministeriö
Kirjaamo
PL 33
00023 VALTIONEUVOSTO

Tausta

Uudistetun arpajaislain (2001/1047) 20a §:ssä säädetään sosiaali- ja terveysjärjestöjen neuvottelukunnasta ja sen arviointi- ja avustusjaostosta (myöhemmin arviointi- ja avustusjaosto tai jaosto), jotka valtioneuvosto asettaa neljäksi vuodeksi kerrallaan.

Arviointi- ja avustusjaoston tehtävänä on antaa sosiaali- ja terveysministeriölle lausuntoja terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistämiseen myönnettävien avustusten jaosta sekä tehdä arviointeja avustettavien järjestöjen toiminnasta.

Valtioneuvoston asetuksen 1555/2016 3§:ssä määritellään arviointi- ja avustusjaoston kokoonpanosta: arviointi- ja avustusjaostossa on puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja sekä enintään viisi muuta jäsentä ja näillä henkilökohtaiset varajäsenet. Sosiaali- ja terveysministeriö on asettanut 6.4.2017 päätöksellään jaoston toimikaudelle 16.4.2017-15.4.2021.

Arviointi- ja avustusjaoston puheenjohtajaksi on nimitetty valtiopäiväneuvos Raimo Vistbacka ja varapuheenjohtajaksi partneri Pia Pohja. Lisäksi jäseniksi ja varajäseniksi on nimitetty seuraavat henkilöt (henkilökohtaiset varajäsenet suluissa): etuuspäällikkö Tuula Ahlgren (professori Aila-Leena Matthies), dosentti Jorma Niemelä (erityisasiantuntija Ellen Vogt), professori Ossi Rahkonen (VTT Nelli Hankonen), kehittämisspäällikkö Airi Partanen (dosentti Reijo Väärälä) ja professori Mikko Niemelä (kaupunkineuvos Hannes Manninen).

Lausuntopyyntö

Sosiaali- ja terveysministeriö on pyytänyt 15.5.2017 arviointi- ja avustusjaostoa antamaan lausunnon Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskuksen (myöhemmin STEA) avustusehdotuksesta koskien Suomi100 -avustusohjelmia. Sosiaali- ja terveysministeriö on pyytänyt jaostoa kiinnittämään lausunnossaan huomiota siihen, miten avustettaviksi ehdotetut hankkeet tukevat kyseisille ohjelmille asetettuja tavoitteita.

Lausunnon antamista varten arviointi- ja avustusjaostolle on jaettu STEAn avustusehdotus, joka on sisältänyt kunkin avustuskohteen hakusumman, ehdotetun summan ja käyttötarkoituksen. Lisäksi on esitetty avustusvalmistelijan analyysi, jossa arvioidaan hakemus. STEA on esitellyt avustusehdotuksen jaostolle 16.5.2017 pidetyssä kokouksessa, ja jaoston jäsenillä on ollut mahdollista esittää yleisiä tai kohdekohtaisia kysymyksiä. STEA on vastannut esitettyihin kysymyksiin kirjallisesti ja esitellyt vastaukset suullisesti 23.5.2017 pidetyssä kokouksessa.

Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustusasioiden neuvottelukunnan arviointi- ja avustusjaosto
STM003:00/2017, STM/324/2017

Lausunto

Arviointi- ja avustusjaosto ottaa tällä lausunnolla kantaa STEAn 15.5.2017 julkistamaan avustusehdotukseen. Kyseessä oli ylimääräinen avustusten haku kolmeen Suomi100-avustusohjelmaan: 1) eriarvoisuutta vähentävään *Kaikille eväät elämään* -avustusohjelmaan, 2) toimintakykyä edistävään *Toimintakyky kuntoon* -avustusohjelmaan sekä 3) *Järjestö 2.0: mukana muutoksessa* -avustusohjelmaan.

Arviointi- ja avustusjaosto toteaa, että Suomi 100- avustusohjelmiin STEAn avustusehdotuksessa ehdotetut hankkeet vastaavat käynnistettävillä ohjelmilla sosiaali- ja terveysministeriön etukäteen asettamia tavoitteita.

Lisäksi jaosto näkee, että avustuspäätöksessä olisi tarpeen kiinnittää huomiota erityisesti seuraaviin asioihin:

- Järjestö 2.0 -ohjelman tavoitteet ovat erityisen haastavat ja yksittäisten hankkeiden sisältämissä työtehtävissä korostuu yhtäältä kyky visioida järjestöjen asemaa uudessa tilanteessa uusilla toimintatavoilla ja toisaalta kyky neuvotella ja verkottua niin kuntien kuin uuden maakunta- ja sote-hallinnon kanssa. Ohjelman menestyksekkäs toteuttaminen edellyttää hankkeisiin työntekijöitä palkkaavilta järjestöiltä erityistä huolellisuutta rekrytoinnissa. Arviointi- ja avustusjaosto esittää, että järjestöt ottaisivat huomioon rekrytoinneissaan toimintaympäristön muutokset sekä työtehtävien vaatiman asiantuntijuuden.
- Valtakunnallisessa koordinaatiohankkeessa tulee niin ikään kiinnittää huomiota sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen tarjoamiin uusiin mahdollisuuksiin ja kykyyn ennakkoluulottomasti etsiä uusia osallistumisen, vaikuttamisen ja innovaatiotoiminnan rooleja järjestöille.
- Arviointi- ja avustusjaosto pitää tärkeänä, ettei STEA-avustuksia myönnetä toimintoihin, jotka kuuluvat julkisen tai yksityisen sektorin vastuulle. Samalla jaosto kuitenkin toteaa, ettei voimassa oleva lainsäädäntö huomioiden selkeä rajanveto ole aina mahdollista. Arviointi- ja avustusjaosto näkee tärkeänä, että eri sektorit (julkinen, yksityinen ja kolmas sektori) tekevät kuitenkin tiivistä yhteistyötä keskenään avustustoiminnan linjausten mukaisesti.
  - arviointi- ja avustusjaosto kiinnittää huomiota esimerkiksi Parik-säätiön hankkeeseen C3450, jossa on tavoitteena kehittää tukitoimia työnantajan tarjoamiin työelämän tukipalveluihin sekä pyrkiä lisäämään työnantajien ja työntekijöiden kykyä ennaltaehkäisevään toimintaan. Työssä jaksamista edistävä toimintamalli toteutettaisiin yhteistyössä työterveyshuollon, työnantajan, työyhteisön ja yksittäisen työntekijän kesken.
  - Arviointi- ja avustusjaoston näkemys on, että haettu toiminta ei täytä kaikilta osin STEA-avusteisen hankkeen kriteereitä. Haettu kehittämistyö kuuluisi jaoston näkemyksen mukaan työterveyshuollon, koulutuksen, kuntoutuksen ja TE-toimiston vastuulle, ja siihen on mahdollista hakea esimerkiksi työolosuhteiden järjestelytukea.

Sosiaali- ja terveystajrjestöjen avustusasioiden neuvottelukunnan arviointi- ja avustusjaosto
STM003:00/2017, STM/324/2017

Lisäksi arviointi- ja avustusjaosto pitää tärkeänä, että tulevissa STEAn avustusehdotuksissa kiinnitettäisiin enemmän huomiota seuraaviin asioihin:

- Pienten, pääosin paikallisten yhdistysten toimintaa ja uudenmuotoista kansalaistoimintaa pitäisi pystyä tukemaan nykyistä paremmin kokeilukulttuurin hengessä. Arviointi- ja avustusjaosto pitää tärkeänä, että STEA kehittää keinoja, joilla myös eri puolilla Suomea toimivat, keskusjärjestöihin kuulumattomat sosiaali- ja terveysalan yhdistykset voisivat jatkossa päästä STEA-avustamisen piiriin.

Helsingissä 31.5.2017

Vistbacka Raimo, pj.

Ahlgren Tuula

Niemelä Mikko

Hankonen Nelli

Pohja Pia, vpj.

Niemelä Jorma

Partanen Airi